

РЕШЕНИЕ

№ 59

гр. Ловеч , 01.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЛОВЕЧ, I СЪСТАВ в публично заседание на двадесет и седми април, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: МИЛЕНА ВЪЛЧЕВА
Членове: ТАТЯНА МИТЕВА
ПЛАМЕН ПЕНОВ

като разгледа докладваното от МИЛЕНА ВЪЛЧЕВА Въззивно гражданско дело № 20214300500076 по описа за 2021 година

Производство по чл.258 и сл. от ГПК.

С решение № 260036/20.11.2020 г., постановено по гр.д. № 1019 по описа за 2019 г., Тетевенският районен съд е осъдил М. М. Й., ЕГН ***** да заплати на „БАНКА ДСК“, ЕИК:*****, сумата от 6 912.39 лв., представляваща непогасена главница по договор за кредит за текущо потребление от 31.10.2007 г., реструктуриран с Анекс към договора за кредит, сключен на 21.10.2013 г., ведно със законната лихва върху тази сума, начиная от 31.07.2020 г. до окончателното и заплащане, като отхвърлил предявения иск за разликата до претендирания размер на главницата от 7484.18 лв. като неоснователен и недоказан, както и в частта за заплащане на договорна лихва в размер на 6632.93 лв. за периода от 20.01.2014 г. до 22.12.2019 г., за заплащане на обезщетение за забава в размер на 1380.71 лв. за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. и за дължими заемни такси в размер на 210.00 лева.

Със същото решение ТРС е отхвърлил като неоснователен и недоказан предявеният от „БАНКА ДСК“ЕАД, ЕИК:***** против ответника М. Б. М., ЕГН ***** иск за заплащане при условията на солидарност с М. М. Й. на сумата в размер на 7484.18 лв. главница по договор за кредит, обезпечен с поръчителство на ответника М., за заплащане на сума в размер на 6632.93 лв. - договорна лихва от 20.01.2014 г. до 22.12.2019 г., за заплащане на обезщетение за забава в размер на 1380.71 лв. за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. и за дължими заемни такси в размер на 210.00 лв.

С решението на ТРС М. М. Й., ЕГН ***** е осъден да заплати на „БАНКА ДСК“ с ЕИК:*****, сумата от 463.00 лв., представляващи сторени разноси съразмерно уважената част от иска, а „БАНКА ДСК“ ЕАД с ЕИК:***** да заплати на М. Б. М., ЕГН ***** сумата от 300.00 лв., представляващи сторени разноси за адвокатско възнаграждение.

Срещу решението на ТРС в частта, с която са отхвърлени предявените иски срещу ответника М. М. Й. за заплащане на договорна лихва в размер на 6632.93 лв. за периода от 20.01.2014 г. до 22.12.2019 г. и за заплащане на обезщетение за забава в размер на 1380.71 лв. за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г., е подадена е въззивна жалба от „БАНКА ДСК“ ЕАД чрез пълномощника юрисконсулт В.В.. В нея оспорва направения от районния съд извод за неравноправност на клаузите чл.7 и 15 от договора за кредит и чл.7.1 и чл.11.2 от Анекса към него на основание чл.146 от ЗЗП. Излага доводи, че тези клаузи дават възможност на банката да извършва промени в условията по кредита на основание чл.143, т.10 от ЗЗП и това е подробно разписано в ОУ. Счита, че тези клаузи не са неравноправни, като излага подробно аргументите си.

Моли съда да отмени решението на ТРС в обжалваната част като неправилно и незаконосъобразно и осъди М. М. Й. да заплати на „БАНКА ДСК“ ЕАД договорна лихва в размер на 6632.93 лв. за периода от 20.01.2014 г. до 22.12.2019 г., дължима на основание договор за кредит за текущо потребление от 31.10.2007 г. и Анекс от 21.10.2013 г., както и обезщетение за забава в размер на 1380.71 лв. за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. и направените по делото разноси.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от М. М. Й., чрез пълномощника адв.Х.И., в който оспорва изцяло подадената жалба. Счита, че решението на ТРС в обжалваната част е правилно и законосъобразно и моли да бъде потвърдено, като му се присъдят направените разноси за въззивното производство.

В съдебно заседание въззивникът чрез процесуалния си представител юрисконсулт В. изразява становище, че поддържа подадената жалба на изложените в нея основания и моли съда да я уважи съобразно заключенията на вещото лице и становището на насрещната страна по отношение сроковете на лихвата. Излага подробно съображенията, като претендира направените разноси за настоящето производство в размер на 560.28 лв., представляващи внесена държавна такса и депозит за вещото лице.

Въззиваемият редовно призована не се явява лично в съдебно заседание. Чрез упълномощения адв.Х.И. оспорва въззивната жалба и моли съда да я отхвърли, като остави в сила решението на ТРС. Претендира направените по делото разноси за настоящата инстанция съобразно представения списък.

Ловешкият окръжен съд, след като провери обжалваното решение съобразно правомощията си по [чл. 269 ГПК](#), прецени събраните по делото доказателства и обсъди възраженията и доводите на страните, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Обжалваното решение на РС Тетевен е валидно и допустимо.

Жалбата е подадена от процесуално легитимирана страна срещу подлежащ на съдебен контрол акт в срока по чл. 259 от ГПК, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Производството по гр.д. № 1019/2019 г. по описа на РС - Тетевен е образувано по постъпила искова молба от “Банка ДСК”ЕАД срещу М. М. Й. и М. Б. М. с посочено правно основание чл.124, ал.1 във вр. чл.415, ал.1, т.3 от ГПК, вр. чл.79, ал.1 ЗЗД и чл.86, ал.1 ЗЗД и цена на иска 14 920.70 лв.

В нея ищецът излага, че на 14.10.2019 г. „Банка ДСК“ЕАД като кредитор е подала до РС - Тетевен заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 417, ал.1, т.2 от ГПК срещу ответниците М. М. Й. и М. Б. М., по повод на което е образуваното ч.гр.д № 796/2019 г. Искането е отхвърлено, тъй като съдът е приел, че няма валидно връчване на уведомлението за предсрочна изискуемост и същата не е настъпила. С разпореждане от 21.11.2019 г. заповедният съд е указал на банката, че в едномесечен срок може да предяви осъдителен иск срещу длъжниците, като довнесе следващата се държавна такса, поради което предявява настоящата искова молба.

Ищецът твърди, че е предоставил на ответника М.Й. кредит в размер на 10 000 лв. съгласно договор за кредит за текущо потребление от 31.10.2007 год. със срок на издължаване 120 месеца, който е усвоен изцяло и е започнало погасяването му. Поради затруднения в плащанията на вноските, същият е реструктуриран с Анекс от 21.10.2013 г. В него страните са приели, че остатъка по дълга към тази дата е 7 570 лв., като е определен нов срок за издължаване на кредита от 120 месеца по нов погасителен план, а крайната падежна дата е 20.10.2023 г. Посочва, че реструктурираният кредит е обезпечен с поръчителството на вторият ответник М.М. . Ищецът твърди, че при погасяване на реструктурирания кредит отново са допуснати нередовности при плащането на погасителните вноски за главници и лихви, което е довело до настъпване на предсрочна изискуемост на вземането на основание т.18.2 от Общите условия на „Банка ДСК“ЕАД за този вид кредит. Изтъква, че са правени опити длъжникът да бъде уведомен за настъпилата предсрочна изискуемост, но поради приетото от ТРС в заповедно производство счита, че тя не е настъпила до завеждане на настоящата искова молба в съда.

В исковата молба ищецът е посочил неиздължените суми от

кредитополучателя, както следва: главница в размер на 7484.18 лв., договорна лихва в размерна 6632.93 лв. за периода 20.01.2014 г. до 22.12.2019 г., обезщетение за забава в размер на 593.59 лева за периода от 27.02.2014 г. до 22.12.2019 г., заемни такси в размер на 210 лв., ведно със законната лихва от датата на депозиране на исковата молба или на получаване на препис от ответника.

В условията на евентуалност моли да се счете, че в случай че предсрочната изискуемост не е настъпила с депозиране на исковата молба, да се счита дата за предсрочна изискуемост от връчване на препис от исковата молба на ответника за отговор.

Моли да бъдат осъдени ответниците да заплатят на ищеца сумите следните суми: Главница -7484.18 лв.; договорна лихва 6632.93 лв. за периода от 21.01.2014 г. до 22.02.2019 г.; обезщетение за забава -593,59 лв. за периода от 27.02.2014 г. до 22.12.2019 г., заемни такси в размер на 210 лв., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на предсрочна изискуемост/посочена алтернативно по-горе/ и разноските по делото.

В срока по чл. 131 от ГПК отговор на исковата молба е депозиран от назначения на ответника М. М. Й. особен представител - адв.А., в който изразява становище за недопустимост и неоснователност на предявения иск. Прави възражение, че уведомлението за предсрочна изискуемост не е връчено на ответника М.Й.. На следващо място твърди, че договорът е нищожен поради противоречие с добрите нрави, тъй като кредитополучателя не е предоставена преддоговорна информация относно задълженията му. Твърди, че уговорените клаузи в т.8, т.11 и т.13 от договора са неравностойни, защото не са индивидуално уговорени и са във вреда на потребителя. Излага, че при сключването на договора ищецът е действал недобросъвестно, едностранно е определил условията, в т.ч. лихва по кредита при неясни услови. посочва, че лихвеният процент не е съобразен с изменението на 6 - месечния SOFIBOR. В т. 7 от договора е уговорена фиксирана лихва 12,70%, а в погасителния план към Анекса от 20.11.2013 г. е посочена лихва в размер на 14,95%, като няма яснота на каква база е формирана. Счита, че не би следвало да се приеме, че са налице предпоставките за трансформирането на задължението в предсрочно изискуемо, поради което предявените искове следва да бъдат отхвърлени. Оспорва и легитимацията на лицата, подписали от името на банката договора за кредит за текущо потребление и анекса. На последно място прави възражение за погасителна давност на основание чл.111,б“в“ от ЗЗД, тъй като плащанията се извършват на вноски и се прилага кратката тригодишна давност.

С определение от 11.09.2020 г. съдът е освободил назначената за особен представител на ответника М.Й. адв.А. от участие в производството предвид договорното упълномощаване на адвокат след назначаването на особен представител.

В хода на устните състезания и представената пред първата инстанция писмена защита, пълномощникът на ищеца прави искане ответниците да бъдат осъдени да заплатят солидарно главница в размер на 6 912.39 лв., договорна лихва за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. в размер на 2217.10 лв. и обезщетение за забава за същия период в размер на 1380.71 лв.

От събраните доказателства по гр.д. № 1019/2019 г. по описа на РС – Тетевен и доводите на страните, преценени поотделно и в съвкупност, съдът приема за установено следното от фактическа страна:

На 16.10.2019 г. ищецът “Банка ДСК”ЕАД е подал Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл.417 от ГПК против длъжниците М. М. Й. и М. Б. М. за вземания, произтичащи от Договор за потребителски кредит от 31.10.2007 г., Анекс към него от 21.10.2013 г. и договор за поръчителство от 21.10.2013 г., по повод на което е образувано ч.гр.дело № 796/2019 г. по описа на РС Тетевен. С разпореждане № 2315/29.10.2019 г. ТРС е оставил без уважение искането на “Банка ДСК”ЕАД за издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист по реда на чл.417 ГПК срещу М. М. Й. и М. Б. М., което не е обжалвано от заявителя.

С разпореждане № 2484/21.11.2019 год. по ч.гр.дело № 796/2019 год. , заповедният съд на основание чл.415, ал.1, т.3 във вр. с ал.4 от ГПК, е указал на заявителя, че в едномесечен срок от съобщението може да предяви осъдителен иск против длъжниците, като довнесе следваща се държавна такса.

От приложеното по ч.гр.д. № 796/2019 г. по описа на РС Тетевен съобщение е видно, че 2484/21.11.2019 год. е получено от заявителя на 26.11.2019 г. Същият е предявил осъдителен иск за вземанията си на 23.12.2019 г., т.е. в едномесечния срок по чл. 415, ал. 4 от ГПК, поради което настоящото производство е допустимо.

Между страните не се спори, че на 31.10.2007 г. между “Банка ДСК”ЕАД” като кредитор и ответникът М. М. Й. като кредитополучател, е сключен договор за кредит за текущо потребление за сумата в размер на 10 000.00 лева и срок на издължаване 120 месеца, считано от датата на неговото усвояване. Между страните е постигната договореност, че кредитът се усвоява еднократно чрез посочена банкова сметка с титуляр кредитополучателя, а падежът за издължаване на месечните вноски е 26 число на месеца съгласно погасителен план Приложение № 1. Според чл.7 от договора, кредитополучателят заплаща лихва, формирана от базов лихвен процент за този вид кредит, определян периодично от кредитора, и надбавка, която може да бъде намалена с отстъпка, съгласно условия за ползване на преференциален лихвен процент по програма /приложение № 2 към договора/. Страните са постигнали съгласие, че към датата на сключване на договора БЛП е 5.19%, стандартната надбавка е размер на 7.51 % или

лихвеният процент по кредита е 12.70%. В чл.12 е посочено, че неразделна част от договора са Общите условия за предоставяне на кредит за текущо потребление на физически лица, които кредитополучателят е получил и приема с подписването на договора. В чл.13 страните са уговорили и таксите, които кредитополучателят/ответник следва да заплаща.

На 21.10.2013 г. между “Банка ДСК”ЕАД” като кредитор и ответникът М. М. Й. като кредитополучател, е подписан Анекс към Договор за кредит от 31.10.2007 г., с който на основание решение на банката, кредитът е реструктуриран с нов погасителен план и нови условия. Съгласно постигнатите между страните договорености, срокът за издължаване на кредита е 120 месеца от датата на подписване на анекса, като крайната падежна дата е 20.10.2023 г. Според чл.3 след капитализация на дължимите лихви, одобреният остатък за реструктуриране е в размер на 7570.00 лв. и ще се издължава на равни месечни вноски съгласно погасителен план, неразделна част от анекса. Страните са уговорили в чл.7, че кредитополучателят заплаща лихва, формирана от БЛП за този вид кредит, който към датата на сключването му е 14.95%. Съгласно чл.15 при забава на плащането на месечната вноска за главница и/или лихва от 7 ден след падежната дата, остатъкът от кредита се олихвява с договорената лихва, увеличена с наказателна надбавка от 10%.

За обезпечаване на задълженията по кредита, на 21.10.2013 г. между “Банка ДСК”ЕАД” като кредитор и ответникът М. Б. М. е сключен договор за поръчителство, по силата на който последният отговаря солидарно с кредитополучателя спрямо банката за всички задължения по Договор за кредит от 31.10.2007 г. и Анекса към него от 21.10.2013 г.

С исковата молба ищецът е представил сключения между страните Договор за кредит за текущо потребление от 31.10.2017 г., Анекс към Договор за кредит от 31.10.2007 г. и погасителен план към него, Договор за поръчителство от 21.10.2013 г., Общите условия за предоставяне на кредита за текущо потребление.

От приетото като доказателство от въззивната инстанция ч.гр.д. № 796/2019 г. по описа на РС Тетевен се установява, че с покана-уведомление изх.№ 08-20-00323/25.02.2019 год. от „Банка ДСК”ЕАД, изпратена до М. М. Й. чрез ЧСИ В. П., ищецът уведомява последния, че поради забава в погасяване на задълженията му по сключен между страните Договор за банков кредит от 31.10.2007 год. в размер на сумата 10 000 лв., отчитан по сметка № ***** и на основание предвидените в него условия, Банката обявява кредита за предсрочно изискуем. Считано от датата на получаване на това писмо цялата непогасена главница по договора за кредит става дължима и върху нея се начислява лихва в размер на договорения лихвен процент, увеличен с предвидената в договора надбавка за забава. Длъжникът е уведомен, че Банката ще пристъпи към събиране на вземането по съдебен ред,

съгласно действащото законодателство.

По делото е представена разписка от 04.06.2019 г. във връзка с връчване на цитираната покана, в която е отразено, че на 02.05.2019 год., на 19.05.2019 год. и на 04.06.2019 год. призовкарят Н. К. е посетила адреса на М. М. Й. в с.*****, но при трите посещения не открила никой на адреса, както и лице, което да получи уведомлението. На 04.06.2019 г. е залепено уведомление на входната врата. В указания двуседмичен срок, в работно време на канцеларията на ЧСИ В. П., М. М. Й. не се е явил да получи поканата - уведомление. Видно от представения протокол от 19.06.2019 г., ЧСИ В. П. е постановил, че на основание чл.47 от ГПК счита за редовно връчена на настоящия адрес покана – уведомление с изх.№ 08-20-00323/25.02.2019 год. от „Банка ДСК”ЕАД за обявяване на предсрочно изискуем на кредит на М. М. Й..

От основното и допълнително заключение на допусната съдебно-икономическата експертиза, приети като доказателство по гр.д. № 1019/2019 г. по описа на РС - Тетевен се установява, че кредитът за текущо потребление в размер на сумата 10 000 лв. е усвоен от кредитополучателя М. М. Й. еднократно на 31.10.2007 год. с превод чрез посочената разплащателна сметка. При извършената проверка вещото лице е констатирало, че последната постъпила вноска е на 21.03.2014 г. в размер на 200.00 лв., с която е погасена главница 30.74 лв., лихва 100.63 лв., такса закъснение 67.20 лв. и санкция за забава 1.43 лв. за погасителна вноска за м.декември 2013 г. и частично за м.януари 2014 г. за главница, лихви и такси. Според експерта остатъкът от дълга към 22.12.2019 г. е 7 484.18 лв. главница, а към 31.07.2015 г. – 6912.39 лв.

По поставените допълнителни задачи от въззивната инстанция, вещо лице Р.Х. дава заключение, че размерът договорната лихва за периода от 20.01.2014 г. до 22.12.2019 г., дължима на основание чл.7 от договора при уговорен лихвен процент 12.70% е 4204.39, а размерът на обезщетението за забава за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. е 1535.76 лв. Според допълнителното заключение на съдебно-икономическата експертиза, прието в с.з. на 27.04.2021 г., договорната лихва върху сумата 7570.00 лв. за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. е 2 884.17 лв.

При изложените факти и направено искане въззивната инстанция приема, че районният съд е бил сезиран с обективно и субективно съединени осъдителни иски с пр.основание [чл. 79, ал. 1 ЗЗД](#) във вр. с [чл. 430 ТЗ](#), [чл.86 и чл.138 и сл.](#) от ЗЗД. За уважаване на предявените иски, ищецът следва да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на валидно облигационно отношение между страните по делото, произтичащо от договор за потребителски кредит и Анекс към него, като и договор за поръчителство, изпълнение на поетите от ищеца задължения за предоставянето на сумата по договора за кредит на първия ответник, изпадането в забава на длъжниците, осъществяване на предпоставките по договора, въз основа на които е възникнало правото му да обяви кредита за предсрочно изискуем, надлежното

уведомяване на ответниците за последното и размера на претендираните вземания.

В случая предвид разпоредбата на чл.269 от ГПК и наведените във въззивната жалба оплаквания, съдебният състав намира, че между банката - ищец и ответника М. М. Й. като кредитополучател е налице валидно облигационно правоотношение, възникнало с подписване на процесния договор за кредит за текущо потребление от 31.10.2007 г. и Анекс към него от 21.10.2013 г., разкриващо белезите на договор за банков кредит по смисъла на чл.430, ал.1 ТЗ, представляващ абсолютна търговска сделка по чл.1, ал.1, т.7 от същия закон. В хода на производството пред районния съд, от страна на ответника не са ангажирани доказателства в подкрепа на направеното възражение относно легитимацията на лицата, подписали договора, поради което същото е неоснователно. От заключението на приетата от РС – Тетевен съдебно-икономическа експертиза е безспорно установено, че банката е изпълнила задължението си за предоставяне на парични средства на кредитополучателя в размер на 10 000.00 лв. на 31.10.2007 г. чрез извършен еднократно превод по разплащателната сметка на Й.. Безспорно е установено, че на 21.03.2014 г. е последното плащане за погасяване на дълга в размер на 200.00 лв.

С оглед изложеното настоящата инстанция приема, че ищецът е изпълнил задълженията си по договора, а ответникът М.Й. е изпаднал в забава за изпълнение на задълженията си за връщане на заетата сума. При така установеното спиране на плащанията по кредита, представляващо неизпълнение на договорно задължение, е възникнало правото на банката - ищец да обяви кредита за предсрочно изискуем на основание чл.12 от договора във връзка с чл.19, ал.2 от ОУ. Разпореждане № 2315/29.10.2019 г. по ч.гр.д. № 796/2019 г. по описа на РС Тетевен, с което е оставено без уважение искането на „Банка ДСК“ЕАД за издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист на основание чл.417 от ГПК поради неуведомяването на длъжника за обявяване на кредита за предсрочно изискуем не е обжалвано от заявителя и същото е влязло в законна сила. Настоящият въззивен състав споделя извода на районния съд, че в случая изявлението на банката за обявяване на кредита за предсрочно изискуем е станало с връчване на исковата молба на 31.07.2020 г. на назначения на ответника Й. особен представител адв. А.. В съответствие със съдебната практика ТРС е приел, че нормата на чл.235, ал.3 от ГПК намира приложение по отношение на фактите, настъпили след подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение и размерът на претендираните вземания следва да се установи към момента на приключване на съдебното дирене в исковия процес. С оглед направеното с отговора на исковата молба възражение за изтекла погасителна давност, районният съд е приел, че предявеният иск за дължима главница е основателен до размер на сумата 6 912.39 лв., като го е отхвърлил до пълния претендиран размер на сумата 7 484.18 лв. В тази част решението не обжалвано и е влязло в законна сила.

Въззивният състав обаче не споделя мотивите на районния съд относно недължимост на вземанията за договорна лихва и обезщетение за забава. За да направи този извод, ТРС е приел в мотивите на обжалваното решение, че клаузите на чл.7 и чл.15 от Анекса от 21.10.2013 г. към договора за потребителски кредит са неравноправни, респ.нищожни, но не е обсъдил какво е действието на първоначално постигнатите между страните договорености и тяхното значение за основателността на предявените искове. В това производство съдът дължи произнасяне по направените от назначения на ответника особен представител възражения за нищожност на клаузите чл.7 от Договора за потребителски кредит /поради техническа грешка посочен а т.8/, които счита за неравноправни по смисъла на [чл. 146 ЗЗП](#). Следва да се

отбележи, че Договорът за потребителски кредит от 31.10.2007 г. е сключен при действието на Закона за потребителския кредит /отм. ДВ, бр.18 от 05.03.2010 год./. Съгласно чл.12 от същия за договора за потребителски кредит се прилагат и чл.143-148 от ЗЗП. По делото няма спор, че ищецът има качеството на "търговец", дефинирано в разпоредбата на § 13, т.2 от ДР на ЗЗП, тъй като е ЮЛ, което предоставя услуги и сключва договор с потребител като част от своята търговска или професионална дейност в публичния или частния сектор. Безспорно и ответникът М.И. имат качеството на потребители по смисъла на § 13, т.1 от ДР на ЗЗП, възпроизвеждаща чл.2, б"б" от Директива 93/13/ ЕИО, тъй като по делото липсват данни при сключване на договора същият да е действал в рамките на упражнявана от него търговска или професионална дейност. На следващо място следва да се отбележи, че в § 13, т. 12 от ДР на ЗЗП е посочено, че "финансова услуга е всяка услуга, свързана с дейността на кредитни институции, застрахователни компании и инвестиционни фирми, като отпускане на кредит, в т. ч. потребителски кредит или кредит, обезпечен с ипотека", т. е. настоящият кредит се включват в обхвата на приложното поле на ЗЗП.

Съгласно [чл. 143 ЗЗП](#) неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. В посочената разпоредба е налице изброяване на хипотезите, при които една уговорка в договора се явява неравноправна, което не е изчерпателно, поради което и съдът във всеки един случай следва да прецени дали не са налице общите критерии, дадени в [чл. 143 ЗЗП](#). На основание [чл. 146, ал. 1 ЗЗП](#) такива клаузи са нищожни, като противоречащи на закона, освен ако са уговорени индивидуално. Съобразно константната практиката на ВКС по [чл. 290 от ГПК](#) по приложението на [чл. 146, ал. 2](#) и [ал. 4 от ЗЗП](#), обективизирана в [решение № 98/17 г.](#) по т. д. № 535/2016 г. на ВКС, ТК, II ТО, [решение № 51/04.04.2016 г.](#) по т. д. № 504/2015 г. на ВКС, ТК, II ТО, и [решение № 77/22.04.2015 г.](#) по гр. д. № 4452/2014 г. на ВКС, ГК, III ГО, не са индивидуално уговорени клаузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им, особено в случаите на договор при общи условия ([чл. 146, ал. 2 от ЗЗП](#)), като тежестта на доказване, че определено условие на договора е индивидуално уговорено, е на търговеца /доставчика - [чл. 146, ал. 4 от ЗЗП](#). В цитираните по-горе решения по [чл. 290 от ГПК](#) на ВКС е посочено, че подписването на договор за банков кредит от потребителя не освобождава банката от задължението ѝ да докаже, че намиращи се в договора клаузи, оспорени от потребителя като неравноправни, са били индивидуално уговорени с него, тъй като доказателствената тежест за установяване на обстоятелството, че клаузата е

индивидуално уговорена, се носи именно от доставчика на услугата - ответната банка.

В оспорената от ответника клауза на чл.7 от договора е предвидено, че за предоставения кредит кредитополучателят заплаща лихва, формирана от базов лихвен процент за този вид кредит, определян периодично от кредитора, и надбавка, която може да бъде намалена с отстъпка, съгласно условия за ползване на преференциален лихвен процент по програма /приложение № 2 към договора/. Към датата на подписване на договора лихвеният процент по кредита е 12.70%. В чл.12 е посочено, че неразделна част от договора са Общите условия за предоставяне на кредит за текущо потребление на физически лица, които кредитополучателят е получил и приема с подписването на договора. В клаузата на чл.7.1 от ОУ е предвидено, че кредитът се олихвява с променлив лихвен процент, който е зависими от БЛП, определян по одобрена от кредитора Методология, като лихвата по кредита се променя при промяна на БЛП по решение на кредитора. Следователно промяната на стойността на БЛП е предоставена изцяло на преценката на банката, без да е посочена методика за промяната му, обосноваваща извод за наличие на основателна причина по [чл. 144, ал. 2, т. 1 ЗЗП](#) или зависимост от външни фактори съгласно [чл. 144, ал. 3, т. 1 ЗЗП](#), поради което по отношение на тези клаузи посочените изключения не са приложими. При липса на обвързаност на изменението на лихвения процент с конкретни обективни показатели и липса на доказателства в тази насока, не може да се счете, че кредитополучателят е получил предварително достатъчно конкретна информация за начина, по който банката може едностранно да промени цената на предоставената финансова услуга, и следователно не е изпълнено изискването за добросъвестност. Неяснотата на клаузите, определящи съдържанието на уговорката за промяна на първоначално договорения лихвен процент покрива характеристиките на неравноправна такава. Игнорирането на необвързваща потребителя клауза обаче не може да засегне действието на останалата валидно уговорена част от договора за потребителски кредит. Съдът следва да отчита съдържанието на сделката без тях([чл. 146 ЗЗП](#)), без това да изключва действието на договора като цяло, тъй като съществения му елемент – начален лихвен процент и определени според него стойности на погасителните вноски не се засягат от

опорочените клаузи. В този смисъл е разяснено и значението на потребителската защита при тълкуване на [Директива 93/13/ЕИО](#) в практиката на СЕС ([C92/11](#), [C-421/14](#), [C-415/11](#) и [C 226/12](#), [C-453/10](#) и [C-397/11](#)). Така установената нищожност на посочената клаузи в процесния договор за потребителски кредит предвид разпоредбата на [чл. 26, ал. 4 ЗЗД](#) обаче съдът не намира, че обуславя извод за нищожност на целия договор. С оглед гореизложеното, размерът на дължимата от ответниците главница следва да бъде определен с оглед постигнатите от страните договорености в Договор за потребителски кредит, без да се съобразява промяната в Анекса от 21.10.2013 г. и не се отчитат промените в БЛП на банката поради нищожност на тази клауза. Изпълнението на така сключеният договор по първоначално уговорения и известен на кредитополучателя лихвен процент е било дължимо. Ето защо въззивната инстанция преценява уговорките в чл.7 от договора относно размера на лихвения процент в размер на 12.70% за валидно договорени и ги зачита в отношенията между страните. Според влязлото в сила в тази част решение ТРС, размерът на дължимата от ответника М.Й. главница е 6912.39 лв. и върху нея следва да бъде изчислен размера на дължимата договорна лихва за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. Вещото лице е дало заключение за размера на дължимата договорна лихва на база главница от 7570.00 лв., каквато е установен в чл.3 от сключения между страните Анекс от 21.10.2013 г. и който е 2 884.17 лв. Както беше посочено вече, съдебният състав приема, че размерът на дължимата от ответника главница е 6912.39 лв. Съдът на основание чл.162 от ГПК и след извършени изчисления с програмен продукт определи, че размерът на дължимата договорна лихва, до който предявения иск е основателен и доказан при първоначално договорения лихвен процент от 12.70% е 2637.03 лв. Поради изложените съображения обжалваното решение на ТРС следва да бъде отменено в тази част и вместо него постановено друго, с което ответникът М. М. Й. бъде осъден да заплати на „Банка ДСК“ЕАД заплатят на основание чл.430 от ТЗ, във вр. чл.79, ал.1 сумата 2632.93 лв. /какъвто е размера на исковата претенция/, представляваща дължима договорна лихва за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г.

Настоящият състав на въззивния съд счита, че оспорените от назначения на първия ответник клаузи на чл.11 и чл.13 от Договора за

потребителски кредит не са неравноправни, респ. нищожни. Още повече, че от страна на ищеца решението на ТРС в частта, с която е отхвърлен иска за сумата 210 лв. заемни такси не е обжалвано и е влязло в законна сила.

По отношение на претендираното обезщетение за забава съдебният състав съобрази, че законодателят е допуснал обезщетението да се начислява като лихва, т. е. да бъде уговорено предварително от страните в неустоечна клауза. В случая такъв характер има чл. 19. 1 от общите условия. В клаузата е посочено, че при забава в плащането на месечната вноска от деня, следващ падежната дата, подлежи на олихвяване частта от вноската, представляващи главница, като върху тези забавени след пропускане на падежа суми се начислява договорния лихвен процент, а само ако забавата продължи повече от седем дни след падежа, допълнително се начислява и надбавка за забава в размер на 10 % пункта. Следователно обезщетението за вредите, които кредиторът понася поради неизпълнението на длъжника, е предвидено да се събира само в случай на забава, продължила повече от седем дни. Затова типично обезщетение за вреди от забава (с характер на мораторна неустойка) представлява само договорената лихвена надбавка от 10 %, която кредиторът има право да събира от осмия ден на забавено изпълнение. Обезщетението е договорено от банката в размер ненадхвърлящ нормативен лимит /чл.33 ЗПК/, като размерът му е ограничен не само като номинал (само 10 пункта, а не допустими 10 пункта над основен лихвен процент на БНБ), но и като срок на забавата (само над 7 дни). Договорната свобода в този случай следва да бъде зачетена и на кредитора да се признае право на вземане, възникнало валидно на това основание. При извършената проверка на усвоените от длъжника средства и настъпилото неизпълнение на поетите договорни задължения, извършена от вещото лице въз основа на счетоводните записвания и направени изчисления, размерът на претендираното обезщетение за забава е 1 535.76 лв. и и лихва в размер на 121.90 лв. за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. По молба на въззивника от 13.10.2020 г. районният съд на основание чл.214 от ГПК е допуснал изменение в размера на този иск, като същият се счита предявен за сумата от 1380.71 лв. С оглед заключението на вещото лице Р.Х., прието като доказателство от въззивния съд в с.з. на 23.03.2021 г., съдебният състав счита, че този иск също е основателен и доказан до претендирания размер. Поради изложените съображения

обжалваното решение на ТРС следва да бъде отменено и в тази част и вместо него постановено друго, с което въззиваемият бъде осъден да заплати на „Банка ДСК“ ЕАД и сумата 1380.71 лв. за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г.

По разноските

С оглед изхода на делото и на основание чл.78, ал.1 от ГПК на ищеца, а в настоящето производство въззивник, се дължат сторените разноски, за които е приложен списък по [чл. 80 ГПК.](#) Доказани са реално заплатени разноски за държавна такса в размер на 160.28 лв. и 400.00 лв. разноски за възнаграждение на вещото лице пред настоящата инстанция.

Съгласно разпоредбата на чл.280, ал.3, т.1 от ГПК не подлежат на касационно обжалване решенията по въззивни дела с цена на иска до 5000 лв. – за граждански дела и до 20 000 лв. – за търговски дела. Цената на обжалвания иск за договорна лихва е под обжалваемия праг за търговски дела, а този за претендираното обезщетение за забава – под прага и за двата вида дела. Вземанията по предявените осъдителни искове произтичат от абсолютна търговска сделка по смисъла на чл.365, т.1 ГПК във в.р. с чл.1, ал.1, т.7 от ТЗ, поради което образуваното дело е търговско по смисъла на чл.280, ал.3 от ГПК. Поради изложените съображения решението по настоящето дело не подлежи на касационно обжалване, в какъвто смисъл е трайната практика на ВКС.

Водим от гореизложеното и на основание чл.271 ал.1 от ГПК,
Ловешкият окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 260036/20.11.2020 г., постановено по гр.д. № 1019/2019 г. по описа Тетевенския районен съд **в частта**, с която е отхвърлил като неоснователни и недоказани исковите на „БАНКА ДСК“, ЕИК:***** против М. М. Й., ЕГН ***** за заплащане на договорна лихва в размер на 6632.93 лв. за периода от 20.01.2014 г. до

22.12.2019 г. и обезщетение за забава в размер на 1380.71 лв. за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. по договор за кредит за текущо потребление от 31.10.2007 г., реструктуриран с Анекс към договора за кредит, сключен на 21.10.2013 г. и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА на основание чл.430 от ТЗ, във вр. чл.79, ал.1 от ЗЗД М. М. Й., ЕГН *****, с постоянен адрес: ***** да заплати на „БАНКА ДСК“, ЕИК:*****, със седалище и адрес на управление: ***** сумата **1380.71 лв.** обезщетение за забава за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. и сумата **2632.93 лв.**, представляваща дължима договорна лихва за периода от 31.07.2017 г. до 31.07.2020 г. по договор за кредит за текущо потребление от 31.10.2007 г., реструктуриран с Анекс към договора за кредит от 21.10.2013 г., като искът до пълния претендиран размер от 6632.93 лв. договорна лихва за периода от 20.01.2014 г. до 22.12.2019 г. като неоснователен и недоказан отхвърля.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 от ГПК М. М. Й., ЕГН *****, с постоянен адрес: ***** да заплати на „БАНКА ДСК“, ЕИК:*****, със седалище и адрес на управление: ***** сумата направените разноски във въззивното производство в размер на 560.28 лв., от които 160.28 лв. внесена държавна такса и 400.00 лв. възнаграждение на вещо лице.

В останалата част решението не е обжалвано и е влязло в законна сила.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване на основание чл.280, ал.3, т.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____